

Fakta, argument & debatt

Nyhetsbrev om alkohol, narkotika och sociala frågor från Blå Bandet i samverkan med SLAN

N:r 10 - publicerad 29 augusti 2025

Blå Bandet

Nyhetsbrevet produceras av Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och ges ut i samverkan med SLAN (Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor)

www.blabandet.se www.slan.se

Redaktion: Helena Bingebo, Bertil Forsberg, Ingalill Söderberg, Mikael Hansson

nyhetsbrev@blabandet.se

Redigering & utskick: Per-Olof Svensson

INNEHÅLL

- Cannabisrökning ökar risk för cancer i munnen
- Äldre fortsätter dricka alkohol trots hjärtsjukdom
- Den mest samhällshotande organiserade brottsligheten kartlagd
- Förtydligande – alkohol och återkallelser av körkort
- Hög alkoholkonsumtion är vanligt bland äldre
- Vita perioder vanligt bland unga i Danmark
- Andelen alkoholkonsumenter på ny lägsta nivå i USA
- Cannabislegalisering ökade förgiftningar bland barn
- Alkohol vanligt vid druckningsolyckor
- Regeringen vill se nationell plan för beroendevård
- 50 år av reklamförbund
- Vart gick swishen?

Cannabisrökning ökar risk för cancer i munnen

Personer med kronisk eller ”problematisk” cannabisanvändning löper tre gånger större risk att drabbas av tumörer i läpp eller tunga.

[Läs mer ScienceDirect](#) (engelska)

Äldre fortsätter dricka alkohol trots hjärtproblem

Äldre fortsätter dricka alkohol även om de har hjärt-kärlsjukdomar och generellt avråds från att dricka. Det visar en ny studie från Umeå universitet om alkoholkonsumtion bland äldre i Sverige och Finland. Wossenseged Birhane Jemberie, biträdande universitetslektor vid Institutionen för socialt arbete vid Umeå universitet, säger att ett av de intressanta resultaten i undersökningen är att äldre personer som drabbats av hjärt-kärlsjukdomar, som hjärtinfarkt eller högt blodtryck, fortsätter att dricka alkohol.

– Det är stor risk för hälsoförsämring om man har hjärtproblem och tar medicin och blandar det med alkohol. Här kanske man behöver en tydligare riskkommunikation, säger Wossenseged Birhane Jemberie till Drugnews.

[Läs hela artikeln på Drugnews](#)

[Läs mer: Wiley online Library](#)

Forts. >

Den mest samhällshotande organiserade brottsligheten kartlagd

Narkotikabrott, bedrägerier, miljöbrott och organiserade stölder hör till de största samhällshoten från organiserad brottslighet. Våld, korruption och motåtgärder mot myndigheter är några de kriminellas metoder, visar en ny myndighetsgemensam lägesbild.

[Läs mer: Tullverket via TT](#)

Förtydligande – alkohol och återkallelser av körkort

Under de senaste månaderna har många medier rapporterat om Transportstyrelsens arbete med att pröva och återkalla körkort med anledning av misstänkt alkoholmissbruk eller alkoholöverkonsumtion hos körkortsinnehavare. Fokus i rapporteringen har rört alkoholmarkören PEth. Rapporteringen har i viss utsträckning varit missvisande och onyanserad, och Transportstyrelsen ser därför ett behov av att förtydliga hur de arbetar med frågan.

[Läs mer: Transportstyrelsen](#)

Hög alkoholkonsumtion är vanligt bland äldre

Hög alkoholkonsumtion är vanligt bland äldre – även hos hjärtsjuka och personer över 80. En ny studie visar att de äldres dryckesvanor hänger ihop med livssituation, psykisk hälsa och sociala faktorer. Studien från Umeå universitet har undersökt alkoholkonsumtionen hos nästan 12 000 personer mellan 65 och 90 år i norra Sverige och västra Finland. I Västerbotten drack nästan 40 procent av männen mellan 65 och 75 år på risknivå. Bland män i åldern 80 till 90 var andelen omkring 20 procent. Kvinnor drack i mindre utsträckning.

– Riskfylld alkoholkonsumtion är vanligt även bland de allra äldsta, inklusive personer från 80 år och äldre. Att få med deras erfarenheter i forskningen är viktigt i sig, säger Wossenseged Birhane Jemberie, biträdande universitetslektor vid Umeå universitet i ett pressmeddelande.

En skyddande faktor för båda könen var aktivt deltagande i religiösa eller andliga sammanhang, vilket minskade risken för hög alkoholkonsumtion.

[Läs mer: Forskning.se](#)

Vita perioder vanligt bland unga i Danmark

En ny studie från Danmark visar att vita perioder är vanligt bland yngre personer. Ibland dem mellan 17 och 34 år hade 51 % under det senaste året haft en alkoholfri period, och bland studerande var andelen med en vit period ännu högre. För 56 % av dem med en alkoholfri period var hälsa och välbefinnande den viktigaste orsaken. Att inte ha lust att dricka alkohol var en annan ofta angiven orsak. Undersökningen utfördes av företaget Voxmeter på uppdrag av danska Blå Kors. 1022 personer deltog i undersökningen som genomfördes under maj 2025.

[Läs mer: Blå Kors Danmark pressmeddelande](#) (danska)

Andelen alkoholkonsumenter på ny lägsta nivå i USA

Opinionsinstitutet Gallup har i USA studerat andelen alkoholkonsumenter i befolkningen genom frågeundersökningar sedan 1939. Andelen vuxna som svarar att de konsumerar alkohol är nu 54 % och lägre än någonsin tidigare i mätningarna. Minskningen i andelen som använder alkohol är störst bland kvinnor och sammanfaller med en ökad medvetenhet i befolkningen om att även måttlig alkoholkonsumtion är skadligt för hälsan. För första gången är det en majoritet av de tillfrågade som har den uppfattningen. Även bland alkoholkonsumenter ses en minskning i hur stor andel som svarar att de druckit alkohol det senaste dygnet eller den senaste veckan.

[Läs mer: Gallup](#) (engelska)

Forts. >

Cannabislegalisering ökade förgiftningar bland barn

Forskare från University of California har undersökt hur legaliseringen av cannabis i Kalifornien 2016 har påverkat cannabisförgiftningar bland barn i åldrarna 0-17 år genom att studera registrerade fall under perioden 2010-2020. Det månadsvisa antalet fall ökade statistiskt signifikant efter legaliseringen, särskilt bland barn under fem år. I 14 % av fallen krävdes intensivvård. I 94 % av fallen hade cannabis intagit i hemmet, och exponeringen gällde i 83 % av fallen ätbara produkter. Studien publicerades innan tryck online i den vetenskapliga tidskriften American Journal of Preventive Medicine den 30 juni.

[Läs mer: National Library of Medicine](#) (engelska)

Alkohol vanligt vid drunkningsolyckor

Sommar med båtliv och bad innebär också att risken för drunkningar ökar. Under lång tid har antalet som drunknat minskat, men de senaste åren har den utvecklingen stannat av och i år kan det bli en ökning. Fram till den sista juli i år har totalt 71 personer omkommit i drunkningar [enlig Svenska Livräddningssällskapet](#). I fjol omkom 55 personer motsvarande period.

[Läs mer: Drugnews](#)

Regeringen vill se nationell plan för beroendevård

Regeringen har gett ett stort antal myndigheter i uppdrag att ta fram en gemensam plan för beroendevård och förebyggande arbete. Men det är svårt att veta vad regeringen egentligen vill, menar Peter Moilanen på NPC, Narkotikapolitiskt center. Peter Moilanen säger till Drugnews att det i grunden är bra att regeringen tar tag i dessa frågor. Han menar dock att det är otydligt vad regeringen egentligen vill.

– Upplägget gör att det är svårt att veta mer i detalj vad regeringen vill. Vad händer med Narkotikautredningens alla förslag och remissvaren som skickats in till exempel, säger Peter Moilanen.

[Läs mer: Drugnews](#)

---

50 år av reklamförbud mot alkohol

I år är det 50 år sedan Norge införde ett totalförbud mot alkoholreklam – en av våra mest framgångsrika folkhälsoåtgärder. Under Arendalsveckan lanserade Actis en ny rapport som tittar närmare på hur förbudet har bidragit till minskat drickstryck och färre alkoholskador, och vilka utmaningar som nu hotar systemet.

[Läs mer: Actis](#) (norska)

“Vart gick swishen?” – unga söker hjälp för drogproblem allt för sent

”Vart gick swishen?” är en informationssatsning från Göteborgs Stad för drogfria ungdomar som nu syns på spårvagnar och bussar. Satsningen ska också göra det lättare att hitta hjälp och stöd i tid och bidra till att få i gång samtal om droger och missbruk – både för unga, föräldrar och viktiga vuxna.

[Pressmeddelande: Göteborg stad](#)

---

*Drygt 1.400 personer får Fakta, argument & debatt.
Dessutom finns ännu fler som får del av detta via hemsidor,
sociala medier och att mail skickas vidare.
Cirka 15 nummer per år.*